

[Carl P. Jensen.]

Ved at koordinere byggestøtteleven og huslejeloven i eet lovkompleks har man markeret, at disse problemer har nøje forbindelse med hinanden. Forslaget viderefører det afgørende princip, at man erkender boligproblemetets betydning ved at søge tilvejebragt og opretholdt den boligmasse, der er nødvendig, og på betalingsvilkår, som den jævne befolkning kan klare. Udover dette peger lovens formålsparagraffer på husleje-problemet og endelig på de mere produktionsmæssige forhold, som jeg senere skal gøre nogle bemærkninger om.

Det er givet, at problemet vedrørende huslejereguleringen, ikke mindst når det drejer sig om den ældre boligmasse, har givet anledning til adskillige kommentarer i de sidste dage. Denne del af forslaget vil imidlertid blive nærmere omtalt under behandlingen af forslaget om udligningsafgiften, hvortil vort partis ordfører i denne sag, det ærede medlem hr. Holger Larsen, vil gøre nogle bemærkninger. Jeg skal her kun sige, at det er et problem, som de fleste ansvarlige politikere er gået udenom, og når det er kommet på tale, har man i så fald været meget mådeholden, meget forsigtig; der er ingen, der rigtig har haft mod til at tage fat om nælden. De tidligere regeringspartier har antydnet ønsket om en gradvis afvikling, for at husejerne lidt efter lidt kunne lade lejen stige eller, som man også har udtrykt sig, lade den finde frem til et „naturligt“ leje. Jeg lægger heller ikke skjul på, at også mit parti har været tilbageholdende overfor dette meget komplicerede problem. Vi har gentagne gange vendt os mod de såkaldt frivillige forhøjelser, hvor, som det ærede medlem hr. Lorentzen sagde her i det høje folketing den 26. januar i år, „visse grundejere har været dygtige til at få frivillige forhøjelser.“

I fredags erklærede „Nationaltidende“ i sin leder, at de frivillige husleje-forhøjelser havde vist sig at være et nyttigt redskab til i nogen grad at tilpasse huslejeniveauet i de gamle lejligheder. Med andre ord, de frivillige forhøjelser har haft store muligheder, jeg tror tilmed langt udover de statistiske 15 pct.

Vi accepterer imidlertid det foreliggende forslag vedrørende dette spørgsmål, først og fremmest udfra den politiske realitet, at

loven udløber i år, og at det end ikke var muligt at få en midlertidig forlængelse til udgangen af marts måned næste år. Ikke mindst denne kendsgerning bør man erindre sig.

Derfor er det givet, at man ved at gå ind på de tanker, der er nedlagt i dette forslag, vil kunne undgå at genopleve den situation på dette område, som de ældre af os vil erindre efter den første verdenskrig. Det er bl. a. den første verdenskrigs generations børn, vi ved at gennemføre dette forslag nu vil værne imod, at historien gentager sig. Mon ikke adskillige ældre lejere kan genkalde sig erindringen om, hvor ofte de — i den selv samme lejlighed, der næsten skiftede ejer fra måned til måned — blev præsenteret for den nye husvært og i et efterfølgende brev fik at vide, at man desværre så sig nødsaget til at forhøje lejen? Hvis man ikke accepterede — ja, så vil man sikkert erindre, hvad der skete. Det er det vi ikke ønsker at opleve en gang til.

På den anden side er vi klar over, at vi ikke kan vise problemet fra os, alene af den grund, at det vil være en urealistisk tankegang at regne med, at vi i al fremtid skulle kunne fastholde lejeniveauet fra før 1939. Og når vi ikke kan det, ja, så må vi søge at få gennemført en lov som den her foreliggende, der giver muligheder for en lejekontrol. I modsat fald vil lejen nemlig stige uden væsentlige hemninger, og en almindelig husleje-forhøjelse vil lidt efter lidt sive igennem, da der findes adskillige lejere, der, omend modvilligt, vil gå ind på at betale en leje, som vil overstige den leje, forslaget her tager sigte på; en vægring vil nemlig komme til at betyde, at mange lejere, når de ikke har nogen beskyttelse, vil blive henvist til at flytte ind i de dyrere lejligheder, hvor de måske kommer til at bo fjernt fra deres arbejdsplads o. s. v. Men som sagt, hele dette spørgsmål vil mit partis ordfører i denne sag komme nærmere ind på.

Jeg skal lige bemærke, at der i lovfor-slaget naturligvis findes en række bestemmelser vedrørende lejeforholdet, som vi gerne vil se på. Det gælder reglerne om boliganvisningsudvalgenes kompetence, og her er et problem, mit parti gerne vil medvirke til at finde en forsvarlig løsning på, der på den ene side tager det fornødne